

TOWARDS
TRANSPARENCY

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
the global coalition against corruption

ĐẢM BẢO TƯƠNG
LAI CHO REDD+
ĐÁNH GIÁ RỦI RO Ở VIỆT NAM

Tổ chức Minh bạch Quốc tế là một tổ chức xã hội dân sự toàn cầu đi đầu trong phong trào đấu tranh chống tham nhũng. Với hơn 90 văn phòng quốc gia trên thế giới và một Ban thư ký quốc tế tại Berlin, TI nâng cao nhận thức về tác hại của tham nhũng và phối hợp với các đối tác chính phủ, các doanh nghiệp và tổ chức xã hội dân sự để xây dựng và thực hiện các biện pháp hiệu quả chống tham nhũng.

Tác giả: Cao Hải Thanh, Lê Minh Thảo

Báo cáo nhận được ý kiến đóng góp của các Ông/Bà: Claire Martin, Đào Thị Nga, Stephanie Chow và Conrad Zellmann

© Ảnh trang bìa: Flickr/CIFOR

Chúng tôi đã nỗ lực tối đa để thẩm định độ chính xác của các thông tin trong báo cáo. Tính đến tháng 8 năm 2013, mọi thông tin đều được tin là chính xác. Tuy nhiên, các tác giả không chịu trách nhiệm về hậu quả của việc sử dụng báo cáo này cho những mục đích khác hay trong những hoàn cảnh khác.

In trên giấy tái chế 100%.

© 2013 Bản quyền thuộc Tổ chức Minh bạch Quốc tế.

MỤC LỤC

GIỚI THIỆU	2
PHƯƠNG PHÁP LUẬN	3
Các nhóm rủi ro chính	4
CÁC KẾT QUẢ CHÍNH	5
Tổng quan về các rủi ro	5
Những rủi ro nghiêm trọng nhất	7
KẾT LUẬN	13
KHUYẾN NGHỊ	14
TÀI LIỆU THAM KHẢO	16

GIỚI THIỆU

Trái đất của chúng ta đang nóng lên với tốc độ nhanh hơn bao giờ hết do nồng độ cao của các loại khí nhà kính hấp thụ nhiệt trong khí quyển. Các loại nhiên liệu hoá thạch bị đốt cháy là nguyên nhân hàng đầu gây nên hiện tượng khí hậu toàn cầu nóng lên. Nguyên nhân thứ hai là do mất rừng. Cây rừng hấp thụ đi-ô-xít các-bon và lưu giữ chúng trong toàn bộ chu kỳ sống. Rừng bị tàn phá làm cho lượng các-bon được lưu giữ này bị giải phóng trở lại bầu khí quyển.

REDD+ (Giảm phát thải từ Mất rừng và Suy thoái rừng) là một chương trình do Liên Hiệp Quốc khởi xướng nhằm mục đích giảm những tác động của mất rừng đến biến đổi khí hậu bằng cách chi trả cho các quốc gia có diện tích rừng nhiệt đới lớn để bảo vệ rừng. Có hai cách tiếp cận chính để thực hiện sáng kiến này: Một là dựa vào chi trả tài chính- nghĩa là cộng đồng sống phụ thuộc vào tài nguyên rừng sẽ được nhận một khoản tiền cho những nỗ lực bảo vệ rừng; Hai là dựa vào cơ chế, theo đó lượng các-bon lưu giữ trong rừng sẽ được qui thành tín chỉ các-bon và bán trên thị trường các-bon. Các cá nhân hay tổ chức muốn giảm lượng phát thải khí nhà kính của mình có thể mua tín chỉ REDD+ và một phần tiền thu được sẽ được chia cộng đồng sống phụ thuộc vào rừng.¹

Với độ che phủ rừng lên đến 40%, Việt Nam là một trong những điểm đến của các nguồn đầu tư REDD+. Ước tính chương trình REDD+ có thể mang lại nguồn thu từ 80 đến 100 triệu USD mỗi năm² cho Việt Nam, tương đương một nửa ngân sách của nhà nước cho y tế.

Trong những năm gần đây, REDD+ đóng vai trò ngày càng quan trọng trong quá trình hoạch định các chính sách quốc gia tại Việt Nam, tạo ra nhiều chuyển biến trong xây dựng khuôn khổ phù hợp và định hướng cho quá trình phát triển REDD+ trong nước.³ Tháng 1 năm 2011, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (NN&PTNT) đã thành lập Văn phòng thường trực Ban chỉ đạo thực hiện REDD+ tại Việt Nam.

Nguồn tài chính liên quan đến chương trình UN REDD+ quốc gia bắt đầu được đầu tư vào Việt Nam từ tháng 3 năm 2009, với khoản kinh phí 4,4 triệu USD cho việc thực hiện chương trình này. Việt Nam cũng nhận được nguồn tài trợ song phương từ chính phủ các nước Phần Lan, Na Uy và Nhật Bản⁴ để thực hiện các hoạt động chuẩn bị sẵn sàng cho REDD+.

Các hoạt động này được thiết kế nhằm giúp Việt Nam “sẵn sàng” thực thi REDD+, xây dựng chính sách REDD+ và khung thể chế liên quan, thiết lập hệ thống Đo lường, Báo cáo, Kiểm chứng (MRV) các-bon và xây dựng mức phát thải cơ sở, cũng như khởi động tiến trình tham vấn các bên liên quan và nâng cao nhận thức. Sau khi các hoạt động này hoàn thành, Việt Nam sẽ có thể bắt đầu tiếp nhận các khoản tiền REDD+.

Tuy nhiên, bên cạnh những tiềm năng to lớn mà REDD+ có thể mang lại, nhiều thách thức vẫn còn ở phía trước. Những năm gần đây, ngành lâm nghiệp Việt Nam vẫn đối mặt với các hoạt động bất hợp pháp⁵. Năm 2012 Việt Nam vẫn nằm trong số các nước có điểm số thấp trong *Chỉ số Cảm nhận Tham nhũng* (đo lường mức độ tham nhũng được cảm nhận trong khu vực công⁶) của Tổ chức Minh bạch Quốc tế với 31 điểm trên thang điểm 100, trong đó 0 chỉ mức độ tham nhũng cao và 100 có nghĩa là rất trong sạch.) theo mức độ nhận thức về tham nhũng của từng ngành.⁷ Mặc dù tiềm năng các luồng vốn đầu tư vào tương đối lớn, nhưng xu hướng này cũng cho thấy rằng tham nhũng là một mối đe dọa lớn đến sự thành bại của công tác quản trị chương trình nếu các biện pháp phòng ngừa tham nhũng hiệu quả nếu không được thiết lập ngay từ đầu.

Tổ chức Hướng tới Minh bạch (TT), cơ quan đầu mối quốc gia của tổ chức Minh bạch Quốc tế (TI) tại Việt Nam, hiện đang nỗ lực góp phần vào tiến trình này thông qua việc vận động các cơ quan lâm nghiệp nhà nước tuân thủ các tiêu chuẩn cao về minh bạch và trách nhiệm giải trình, cũng như hỗ trợ các tổ chức xã hội dân sự giám sát hiệu quả tính minh bạch trong các cơ chế REDD+. Nếu đạt được mục tiêu này, TT tin tưởng rằng các khoản chi trả REDD+ sẽ đáp ứng được mục tiêu.

Trong thực tế, đã có một số hoạt động hướng tới thúc đẩy những cải cách cần thiết nhằm ngăn ngừa tham nhũng cơ những trong REDD+.⁸ Tuy nhiên, các biện pháp phòng, chống tham nhũng thường mới chỉ được thể hiện trên văn bản trong khi hiệu quả thực thi vẫn còn nhiều hạn chế. Vì lẽ đó, TT cho rằng việc thực hiện một nghiên cứu sâu hơn là hoàn toàn cần thiết để trên cơ sở đó xác định xem làm thế nào để đưa luật và chính sách vào cuộc sống.

Báo cáo này trình bày tóm tắt những kết quả chính của nghiên cứu do TT thực hiện từ tháng 9 năm 2011 đến tháng 7 năm 2012. Đây không phải là một bản đánh giá các vụ việc tham nhũng cụ thể mà là đánh giá nguy cơ tham nhũng, nhằm nhận diện những rủi ro để có thể chủ động giải quyết một cách hiệu quả trước khi các nguồn vốn lớn được đầu tư vào REDD+ trong tương lai. Đánh giá này tập trung vào những yếu kém cụ thể trong chính sách và thực tiễn, với mục đích giúp TT và các bên liên quan khác xác định được các lĩnh vực ưu tiên, can thiệp về chính sách và vận động chính sách. Thông tin trong báo cáo cũng là cơ sở giúp đánh giá những tiến bộ đạt được trong tương lai. Nói cách khác, nếu được thực hiện thường xuyên, nghiên cứu này có thể coi như một công cụ giúp giám sát những tiến bộ hoặc bước thụt lùi trong tương tại. Để đảm bảo mối liên kết hiệu quả giữa đánh giá này và các cải cách chính sách, đánh giá áp dụng phương pháp tiếp cận có sự tham gia, tạo cơ hội cho các bên liên quan tham gia và đóng góp ý kiến trong toàn bộ tiến trình.

Báo cáo sẽ trình bày ngắn gọn về phương pháp nghiên cứu, những kết quả chính, và cuối cùng là một số khuyến nghị.

PHƯƠNG PHÁP LUẬN

Nghiên cứu này được thực hiện theo phương pháp luận do tổ chức Minh bạch Quốc tế xây dựng và trình bày trong cuốn cẩm nang *Giữ minh bạch trong REDD+: Hướng dẫn từng bước ngăn ngừa tham nhũng*⁹, trong đó giới thiệu phương pháp xác định và ưu tiên các nguy cơ tham nhũng có khả năng gây ra những rủi ro lớn nhất cho chương trình REDD+. Theo phương pháp này, các nguy cơ tham nhũng được chia thành 5 nhóm rủi ro chính, bao gồm: chính sách, luật pháp và quy định, dòng vốn tài chính và kinh tế, các hoạt động triển khai, báo cáo và giám sát, và thực thi (xem hộp 1 bên dưới). Cuốn cẩm nang cũng giúp người dùng phân tích các công cụ phòng ngừa tham nhũng hiện có. Việc triển khai áp dụng các công cụ này đòi hỏi phải có sự giám sát nhằm đánh giá được những chuyển biến trong các hành vi tham nhũng có nguy cơ cao nhất.

Hộp 1

Các nhóm rủi ro chính

Chính sách, luật pháp và quy định: ở đây được hiểu là các chính sách mang tính bao trùm và điều chỉnh hoạt động của các chủ thể trong ngành. Chính sách và quy định REDD+ sẽ được xây dựng và có tác động lớn đến các dự án các-bon rừng. Các văn bản pháp luật mới cũng có thể được ban hành để quản lý các chương trình mua bán các-bon.

Dòng vốn tài chính và kinh tế: Mục đích của dòng tài chính REDD+ là bồi hoàn cho một khoản doanh thu có thể bị mất đi của một quốc gia hoặc một chủ đất. Nó cũng bồi hoàn cho các chi phí để quản lý và duy trì lâm phần hiện có. Chuỗi doanh thu liên quan đến dòng chính: nguồn kinh phí được cung cấp trước để xây dựng dự án hoặc chiến lược (từ các nhà tài trợ, tổ chức phi chính phủ hoặc khu vực tư nhân), nguồn thu có được sau khi có đủ bằng chứng về hiệu quả thực hiện, phí và thuế được trả cho nguồn thu này được sử dụng để mang lại lợi ích cho những người dân có sinh kế phụ thuộc vào tài nguyên rừng.

Các hoạt động triển khai: Trong quá trình xây dựng và thực hiện một dự án các-bon rừng hay một chiến lược ở tầm quốc gia, nhiều quyết định và hoạt động phải được thực hiện, ví dụ như thiết lập các hệ thống quản trị, tuyển nhân sự và thực hiện các biện pháp bảo đảm.

Giám sát và báo cáo kết quả thực hiện: Hệ thống báo cáo, với tính minh bạch, trách nhiệm giải trình và quản trị tốt, có vai trò đảm bảo cho quá trình vận hành của bốn lĩnh vực hoạt động khác đề cập đến ở đây. Trong các dự án các-bon rừng và phát triển REDD+, sẽ có một số báo cáo về lượng hấp thụ các-bon ở cấp độ quốc tế cũng như quốc gia (nếu cần thiết).

Thực thi: Đây là một tiến trình cơ bản để đảm bảo các lĩnh vực khác được quản trị tốt và vận hành chức năng tốt. Thực thi nghiêm cần thiết không chỉ với các quy định về lâm nghiệp hay các-bon mà còn với cả các quy định khác rộng hơn về lao động và môi trường. Nó liên quan đến nhiều chủ thể, bao gồm cả các cơ quan chức năng về lâm nghiệp, ban quản lý quy hoạch vùng, cảnh sát, hải quan, bộ tài chính, kiểm toán và tư pháp.

Quá trình nghiên cứu bắt đầu bằng việc điều chỉnh phương pháp luận nói trên cho phù hợp với bối cảnh địa phương thông qua các bước nghiên cứu tài liệu; họp tham vấn với các bên liên quan đến REDD+ và phòng ngừa những ở trung ương cũng như địa phương (xem phần chú giải danh sách các bên liên quan được tham vấn)¹⁰ và khảo sát thực địa tại hai tỉnh Lâm Đồng và Sơn La- là những tỉnh thí điểm thực hiện REDD+ và các hoạt động chi trả dịch vụ môi trường (PES). Việc xây dựng một bản đồ nguy cơ tham nhũng được thực hiện thông qua 6 hội thảo tham vấn ở cả trung ương và địa phương, trên cơ sở xác định những mối quan ngại chính về tham nhũng trong REDD+ của các bên liên quan, đánh giá và sắp xếp thứ tự ưu tiên các mối quan ngại đó. Sau đó, những rủi ro có điểm số cao nhất được phân tích sâu hơn để tìm hiểu các nguyên nhân sâu sa và giải pháp khả thi.

Bước tiếp theo là nghiên cứu các văn bản pháp luật, quy định hiện hành, công cụ chống tham nhũng và các sáng kiến, điều kiện địa phương trong ngành lâm nghiệp, và đề xuất giải pháp nhằm giảm thiểu hoặc ngăn chặn nguy cơ tham nhũng trong quá trình thực hiện REDD+. Quá trình này bao gồm 4 hội thảo tập huấn cho các cán bộ ở cấp tỉnh, huyện và các cuộc họp tham vấn với các

bên liên quan đến REDD+ để thảo luận những giải pháp phù hợp nhất có thể thực hiện trong điều kiện Việt Nam.

CÁC KẾT QUẢ CHÍNH

Chính sách và thực tiễn REDD+ tại Việt Nam hiện đang trong quá trình phát triển. Tuy nhiên, do chương trình REDD+ nằm trong chương trình lâm nghiệp quốc gia, nên những người được tham vấn cho rằng rủi ro và nguy cơ tham nhũng trong REDD+ sẽ tương tự như nhiều chương trình hoặc dự án lâm nghiệp, ví dụ như Chương trình chi trả dịch vụ môi trường rừng, Chương trình 327 về phủ xanh đất trống đồi núi trọc, và Chương trình trồng mới 5 triệu héc-ta rừng. Do đó, họ tập trung xác định các nguy cơ tham nhũng chính trong ngành lâm nghiệp và xem xét xem những nguy cơ này liên quan như thế nào đến quá trình xây dựng và thực hiện REDD+ về mặt chính sách, luật pháp và quy định, dòng vốn tài chính và kinh tế, các hoạt động triển khai, báo cáo và giám sát, và thực thi.

TỔNG QUAN VỀ CÁC RỦI RO

Những người tham gia sử dụng thang điểm 0- 25 (trong đó 25 là mức độ rủi ro lớn nhất) để cho điểm mức độ nghiêm trọng của rủi ro trong các hoạt động. Mức độ nghiêm trọng của một rủi ro được tính bằng cách nhân số điểm chấm cho hai tiêu chí – khả năng xảy ra rủi ro (1 là hiếm khi xảy ra và 5 là gần như chắc chắn xảy ra) với mức độ tác động của rủi ro đó khi nó xảy ra (1 là không có tác động và 5 là có tác động mà không khắc phục được).¹¹

Bảng 1 dưới đây mô tả rủi ro trong các lĩnh vực hoạt động. Các hoạt động mà người tham gia nghiên cứu cho điểm từ 16 trở lên sẽ được xem xét kỹ lưỡng hơn trong phần đánh giá tiếp theo.

Bảng 1

Mức độ rủi ro nghiêm trọng theo các nhóm rủi ro chính

CHÍNH SÁCH, LUẬT PHÁP VÀ QUY ĐỊNH	ĐIỂM SỐ (25 = RỦI RO LỚN NHẤT)
Thiết kế và xây dựng chính sách REDD+ quốc gia: Chính sách REDD+ được xây dựng thể hiện sự ưu đãi đối với một số nhóm lợi ích liên quan nhất định tham gia vào quá trình thực hiện REDD+.	20
Quy hoạch sử dụng đất và giao đất để thực hiện REDD+: Việc xác định diện tích đất cho REDD+ bị tác động bởi các cơ quan hoặc các nhóm có quyền lực ở trung ương và địa phương.	20

Xây dựng cơ chế chia sẻ lợi ích: Chủ đất hợp pháp không được chia sẻ lợi ích một cách công bằng do quá trình tham vấn không được thực hiện đầy đủ với các bên liên quan.	12
NGUỒN VỐN TÀI CHÍNH VÀ KINH TẾ	ĐIỂM SỐ (25 = RỦI RO LỚN NHẤT)
Điều phối và phê duyệt nguồn vốn REDD+ từ các nhà tài trợ: Nguồn vốn được phân bổ thiếu công bằng và không đúng đối tượng- là hậu quả của các hành vi tham nhũng.	16
Phân bổ nguồn vốn để tăng cường năng lực cho các bộ, ngành và các cơ quan liên quan: Đối tượng nhận vốn REDD+ tham gia vào các hành vi tiêu cực để được nhận vốn. Hệ quả là nguồn vốn của nhà tài trợ và nhà đầu tư bị phân tán ở nhiều cấp khác nhau vì lợi ích cá nhân hoặc lợi ích nghề nghiệp.	20
Phân bổ tài chính cho các bộ, ngành và cơ quan liên quan để thực hiện REDD+: Đối tượng nhận vốn REDD+ tham gia vào các hành vi tiêu cực để được nhận vốn. Hệ quả là nguồn vốn bị phân tán ở các cấp khác nhau vì lợi ích cá nhân hoặc lợi ích nghề nghiệp.	20
CÁC HOẠT ĐỘNG TRIỂN KHAI	ĐIỂM SỐ (25 = RỦI RO LỚN NHẤT)
Đăng ký dự án: Các dự án được đăng ký nhưng không có thực hoặc không có đóng góp gì cho mục tiêu giảm phát thải.	20
Mua sắm hàng hoá và dịch vụ: Quy trình mua sắm bị thao túng, dẫn tới việc hàng hoá và dịch vụ được mua sắm có giá cao hơn giá trị thực của chúng và số tiền chênh lệch bị thất thoát.	20
Bổ nhiệm nhân sự mới: Nhân sự được bổ nhiệm vào các vị trí mới trong khuôn khổ chương trình REDD+ thông qua các hành vi tham nhũng thay vì dựa vào trình độ của người được bổ nhiệm.	8
Thiết lập cơ cấu quản trị/cơ quan mới: Cơ cấu quản trị hoặc cơ quan mới được thành lập nhằm mang lại lợi ích cho một số cá nhân hay nhóm nào đó, mà những đối tượng này có thể không đủ trình độ để đảm nhận vai trò được giao.	12
Xây dựng mức phát thải cơ sở và bản đồ trữ lượng các-bon toàn quốc: Tiêu chuẩn và chất lượng của mức phát thải cơ sở bị thao túng.	12

GIÁM SÁT HIỆU QUẢ THỰC HIỆN VÀ BÁO CÁO	ĐIỂM SỐ (25 = RỦI RO LỚN NHẤT)
Giám sát nguồn thu: Phương thức giám sát yếu kém dẫn đến nguồn thu bị thất thoát.	12
Báo cáo hiệu quả hoạt động: Các báo cáo hiệu quả hoạt động không phản ánh đúng hiệu quả hoạt động.	16
Kiểm chứng: Kết quả kiểm chứng đưa ra thiếu căn cứ.	16
Hoạt động thẩm định và giám sát: Hoạt động giám sát và thẩm định không được thực hiện nghiêm túc	16
THỰC THI	ĐIỂM SỐ (25 = RỦI RO LỚN NHẤT)
Thực thi thoả thuận với nhà tài trợ: Các thoả thuận với nhà tài trợ không được thực thi đầy đủ, dẫn đến nguồn vốn bị lạm dụng.	12
Thực thi luật pháp quốc gia: Luật pháp quốc gia không được thực thi và bị một số nhóm lợi dụng để trục lợi cá nhân	16
Truy tố và xét xử: Quá trình truy tố và xét xử không được thực hiện nghiêm minh và các đối tượng trục lợi REDD+ không bị xử lý thích đáng.	20

NHỮNG RỦI RO NGHIÊM TRỌNG NHẤT

Những hoạt động liệt kê ở trên được xem như những hoạt động tiềm ẩn rủi ro lớn nhất đối với việc thực hiện hiệu quả REDD+ tại Việt Nam và sẽ được tìm hiểu kỹ hơn trong phần dưới đây.

CHÍNH SÁCH, LUẬT PHÁP VÀ QUY ĐỊNH

Thiết kế và xây dựng chiến lược REDD+ quốc gia

Các chính sách và quy định tổng thể cần được xây dựng để điều chỉnh hoạt động của các bên liên quan tới REDD+. Nhiều chính sách và quy định lâm nghiệp hiện hành sẽ vẫn phù hợp, tuy nhiên cũng cần xây dựng và thực hiện một số chính sách mới. Ở Việt Nam, Bộ NN&PTNT chịu trách nhiệm xây dựng chiến lược REDD+ quốc gia, với sự tham vấn rộng rãi các bên liên quan thông qua mạng lưới REDD+ và ban chỉ đạo quốc gia.

Rủi ro: Chiến lược REDD+ được xây dựng theo hướng có lợi cho một số bên tham gia thực hiện REDD+ như các doanh nghiệp cung ứng, các tổ chức phi chính phủ (NGOs), lâm trường quốc doanh và ban quản lý rừng phòng hộ. Hệ quả là những đối tượng dự kiến được hưởng lợi từ REDD+, gồm các cộng đồng sống trong rừng và gần rừng hay bảo vệ rừng, lại bị gạt ra ngoài và điều này ảnh hưởng đến mục tiêu của REDD+.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Thao túng toàn bộ quá trình xây dựng chiến lược REDD+ để mang lại lợi ích cho một số đối tượng có ưu thế.
- Ảnh hưởng của nhóm lợi ích và hối lộ quan chức để phớt lờ thông tin về hoạt động REDD+.
- Tư vấn quốc tế đưa hối lộ hoặc gian lận để tác động đến quá trình hoạch định REDD+ và có được hợp đồng.
- Lạm dụng quyền quyết định/bè phái trị trong quá trình giao đất dựa trên quan hệ cá nhân hoặc các mạng lưới bảo trợ.

Quy hoạch sử dụng đất và giao đất để thực hiện REDD+

Hoạt động này liên quan đến quy hoạch địa bàn để thực hiện các hoạt động REDD+ trong nước. Bộ Tài nguyên và Môi trường (TN&MT) chủ trì xây dựng quy hoạch sử dụng đất. Bộ TN&MT phối hợp với Bộ NN&PTNT chỉ đạo và hướng dẫn Ủy ban nhân dân cấp tỉnh rà soát và thực hiện giao đất.

Rủi ro: Việc xác định diện tích đất để thực hiện REDD+ có thể bị tác động bởi các nhóm có lợi ích ở trung ương và địa phương. Hệ quả là tiềm năng của REDD+ bị ảnh hưởng khi mà những khu vực cần được đưa vào vì có khả năng mang lại tác động lớn nhất đến giảm phát thải lại có thể bị loại ra.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Ảnh hưởng của nhóm lợi ích và hối lộ quan chức để tiếp cận thông tin quy hoạch sử dụng đất và giao đất cho REDD+.
- Thao túng thông qua việc không công nhận hạn điền theo truyền thống của người bản địa và các cộng đồng sống phụ thuộc vào rừng.
- Lạm dụng quyền quyết định/ bè phái trị để giao đất cho một nhóm ưu tiên hoặc mạng lưới bảo trợ.
- Lạm dụng quyền quyết định trong quy hoạch sử dụng đất để chuyển đổi rừng.

DÒNG VỐN TÀI CHÍNH VÀ KINH TẾ

Điều phối và phê duyệt nguồn vốn REDD+ của nhà tài trợ

Hiện nay ở Việt Nam, Bộ NN&PTNT quản lý vốn viện trợ và vốn vay từ các nhà tài trợ cho REDD+. Bộ NN&PTNT cũng chịu trách nhiệm xin cấp vốn cũng như báo cáo cho các nhà tài trợ về việc quản lý và sử dụng vốn. Bộ NN&PTNT có nhiều cục, vụ và tổng cục có trách nhiệm quản lý và thực hiện các hoạt động sẵn sàng thực thi REDD+.

Rủi ro: Phân bổ vốn thiếu công bằng và không phù hợp do các hành vi tham nhũng. Hậu quả là những đối tượng dự kiến được hưởng lợi từ REDD+, bao gồm các cộng đồng sống trong rừng và bảo vệ rừng, lại bị loại ra và điều này ảnh hưởng đến mục tiêu của REDD+.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Đưa hối lộ và câu kết thông đồng/gian lận để phê duyệt báo cáo và cung cấp thông tin sai sự thật, giả mạo tài liệu và bưng bít thông tin.

Phân bổ nguồn vốn cho tăng cường năng lực cho các bộ ngành và cơ quan liên quan

Việc quản lý và duy trì hoạt động REDD+ đòi hỏi phải đầu tư vào nhân lực và thể chế ở địa phương và trung ương. Các cơ quan liên quan tại Việt Nam gồm Bộ NN&PTNT và các cục, vụ và tổng cục trực thuộc Bộ, Bộ TN&MT và UBND tỉnh ở cấp địa phương.

Rủi ro: Đối tượng nhận vốn REDD+ có thể thực hiện những hành vi tiêu cực để được nhận vốn. Hệ quả là nguồn vốn bị phân tán ở các cấp vì lợi ích cá nhân hoặc lợi ích nghề nghiệp, những người dự kiến được hưởng lợi từ REDD+, bao gồm các cộng đồng sống trong rừng và bảo vệ rừng, lại bị loại ra và điều này ảnh hưởng đến mục tiêu của REDD+.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Gian lận, đưa hối lộ, lại quả, người nhận vốn cung cấp thông tin sai sự thật để được nhận vốn REDD+.
- Cơ quan chức năng nhà nước nhận hối lộ hoặc tiền lại quả từ người nhận vốn để phê duyệt vốn REDD+.
- Tham ô nguồn vốn REDD+ bằng cách làm giả chứng từ thanh toán và các tài liệu khác cũng như vận dụng sai đối tượng hưởng lợi.
- Câu kết thông đồng với đối tượng nhận vốn để cấp vốn và dùng áp lực chính trị để gây ảnh hưởng đến quá trình phê duyệt.

Phân bổ tài chính cho các bộ, ngành và cơ quan liên quan để thực hiện REDD+

Bộ NN&PTNT và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh sẽ triển khai thực hiện REDD+ trong thực tiễn. REDD+ hiện đang được thí điểm thực hiện tại tỉnh Lâm Đồng.

Rủi ro: Đối tượng nhận vốn REDD+ có thể thực hiện các hành vi tiêu cực nhằm mục đích được nhận vốn. Hệ quả là nguồn vốn bị phân tán ở các cấp vì lợi ích cá nhân hoặc lợi ích nghề nghiệp, những người dự kiến được hưởng lợi từ REDD+, bao gồm các cộng đồng sống trong rừng và bảo vệ rừng, lại bị loại ra và điều này ảnh hưởng đến mục tiêu của REDD+.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Gian lận, đưa hối lộ, lại quả, người nhận vốn cung cấp thông tin sai sự thật để được nhận vốn REDD+.
- Cơ quan chức năng nhà nước nhận hối lộ hoặc tiền lại quả từ người nhận vốn để phê duyệt vốn REDD+.
- Tham ô nguồn vốn REDD+ bằng cách làm giả chứng từ thanh toán và các tài liệu khác cũng như vận dụng sai đối tượng hưởng lợi.

- Câu kết thông đồng với đối tượng nhận vốn để cấp vốn và dùng áp lực chính trị để gây ảnh hưởng đến quá trình phê duyệt.

CÁC HOẠT ĐỘNG TRIỂN KHAI

Đăng ký dự án

Hiện nay ở Việt Nam các bên xây dựng dự án REDD+ chưa rõ phải đăng ký dự án với cơ quan nào. Tuy nhiên, nhiều khả năng là họ sẽ phải làm việc với một hoặc một số cơ quan như Bộ TN&MT, Bộ NN&PTNT, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (KH&ĐT) và các sở ngành địa phương của ba bộ này.

Rủi ro: Các dự án được đăng ký không có thực hoặc không có đóng góp gì cho mục tiêu giảm phát thải. Hệ quả là tiềm năng của REDD+ có thể bị ảnh hưởng vì nguồn tài chính REDD+ bị chuyển qua cho các dự án không có đóng góp gì cho mục tiêu giảm phát thải.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Hối lộ để được nhận và thực hiện dự án.
- Gian lận thông qua việc cung cấp thông tin sai sự thật.

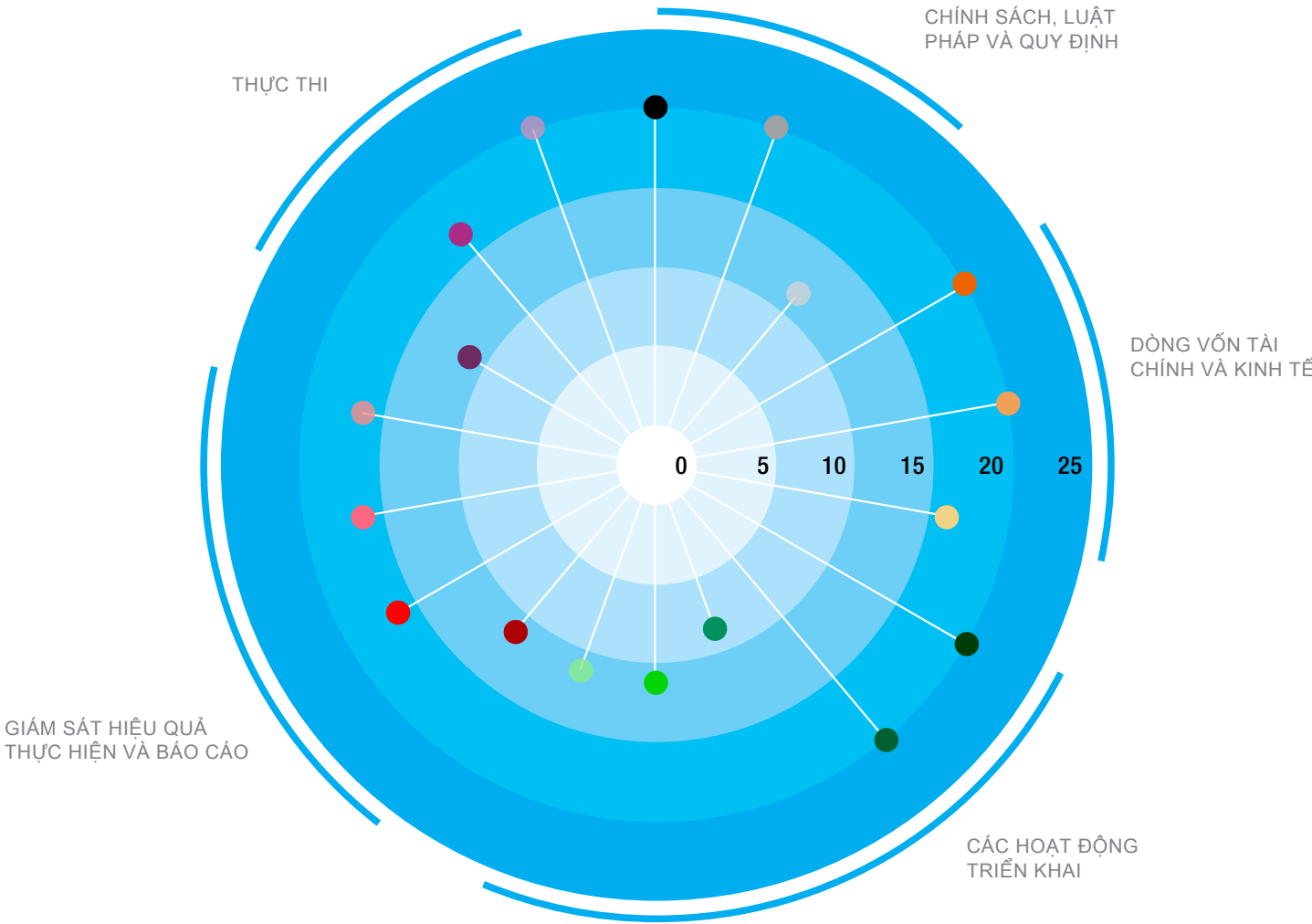
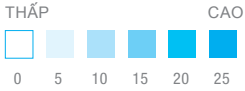
Mua sắm hàng hóa và dịch vụ

Các hàng hóa và dịch vụ có thể được mua sắm cho REDD+ gồm trang thiết bị, cây giống, dịch vụ kiểm chứng, vv. Bộ NN&PTNT là cơ quan chịu trách nhiệm đối với hoạt động này.

Rủi ro: Quy trình mua sắm có thể bị thao túng, do đó hàng hóa và dịch vụ được mua sắm có giá cao hơn giá trị thực và phần tiền chênh lệch bị thất thoát. Như vậy, nguồn vốn cho hoạt động bảo vệ rừng bị sử dụng sai mục đích, cơ chế khuyến khích cho hoạt động bảo vệ rừng bị giảm đi, từ đó làm giảm tiềm năng của REDD+.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Gian lận trong mua sắm bằng cách mua hàng hóa giá rẻ và chất lượng thấp nhưng lại giao nộp hóa đơn của các sản phẩm có chất lượng cao hơn.
- Bè phái trị/câu kết thông đồng làm rò rỉ thông tin đấu thầu, nộp hồ sơ thầu chất lượng kém hoặc chia nhỏ gói thầu nhằm làm lợi cho một số cá nhân hay tổ chức nào đó.
- Câu kết thông đồng giữa các đơn vị đấu thầu nhằm mục đích nâng giá bỏ thầu.

HOẠT ĐỘNG

CHÍNH SÁCH, LUẬT PHÁP VÀ QUY ĐỊNH	● QUY HOẠCH SỬ DỤNG ĐẤT VÀ GIAO ĐẤT ĐỂ THỰC HIỆN REDD+ ● THIẾT KẾ VÀ XÂY DỰNG CHIẾN LƯỢC REDD+ QUỐC GIA ● XÂY DỰNG CƠ CHẾ CHIA SẼ LỢI ÍCH
DÒNG VỐN TÀI CHÍNH VÀ KINH TẾ	● PHÂN BỐ NGUỒN VỐN CHO CÁC BỘ, NGÀNH VÀ CÁC CƠ QUAN LIÊN QUAN ĐỂ TRIỂN KHAI REDD+ ● PHÂN BỐ NGUỒN VỐN CHO CÁC BỘ, NGÀNH, VÀ CÁC CƠ QUAN LIÊN QUAN ● ĐIỀU PHỐI VÀ PHÊ DUYỆT NGUỒN VỐN REDD+ TỪ CÁC NHÀ TÀI TRỢ
CÁC HOẠT ĐỘNG TRIỂN KHAI	● ĐĂNG KÝ DỰ ÁN ● MUA SẮM HÀNG HOÁ VÀ DỊCH VỤ ● BỔ NHIỆM NHÂN SỰ MỚI ● THIẾT LẬP CƠ CẤU QUẢN TRỊ MỚI ● XÂY DỰNG MỨC PHÁT THẢI CƠ SỞ VÀ BẢN ĐỒ TRỮ LƯỢNG CÁC-BON TOÀN QUỐC
GIÁM SÁT HIỆU QUẢ THỰC HIỆN VÀ BÁO CÁO	● GIÁM SÁT NGUỒN THU ● BÁO CÁO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG ● KIỂM CHỨNG ● HOẠT ĐỘNG KIỂM ĐỊNH VÀ GIÁM SÁT
THỰC THI	● THỰC THI THOẢ THUẬN VỚI NHÀ TÀI TRỢ ● THỰC THI PHÁP LUẬT QUỐC GIA ● TRUY TỐ VÀ XÉT XỬ

GIÁM SÁT HIỆU QUẢ THỰC HIỆN VÀ BÁO CÁO

Kiểm chứng

Bộ NN&PTNT là cơ quan chủ trì thực hiện REDD+ phối hợp với Bộ TN&MT xây dựng và vận hành hệ thống đo lường, báo cáo và kiểm chứng (MRV).

Rủi ro: Kết quả kiểm chứng đưa ra không có căn cứ do năng lực hạn chế, trách nhiệm giải trình kém của các cán bộ liên quan cũng như tư cách đạo đức yếu kém của cấp lãnh đạo. Điều này làm giảm sút tiềm năng của REDD+ vì nguồn tài chính của REDD+ sẽ bị điều chuyển sang các dự án không có đóng góp gì cho mục tiêu giảm phát thải.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Câu kết thông đồng khi đưa ra kết quả kiểm chứng cho những hoạt động không đáp ứng được yêu cầu.
- Gian lận thông qua việc làm giả kết quả và cố tình sử dụng thông tin sai sự thật.

Hoạt động thẩm định và giám sát

Liên quan đến hoạt động kiểm chứng, Bộ NN&PTNT, phối hợp với Bộ TN&MT, chịu trách nhiệm xây dựng các cơ chế giám sát phù hợp. Hoạt động này hiện đang được triển khai.

Rủi ro: Hoạt động giám sát và thẩm định không được thực hiện nghiêm túc. Cơ chế trách nhiệm giải trình kém cũng như năng lực hạn chế. Điều này làm suy giảm tiềm năng của REDD+ vì nguồn tài chính REDD+ sẽ bị chuyển cho các dự án không có đóng góp gì cho mục tiêu giảm phát thải.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Câu kết thông đồng nhằm bưng bít thông tin liên quan hoặc tìm cách trốn tránh thực hiện các quy định.
- Gian lận bằng cách cố tình tô vẽ kết quả hoặc làm sai lệch kết quả.

Báo cáo kết quả thực hiện

Liên quan đến hoạt động kiểm chứng và giám sát, Bộ NN&PTNT, phối hợp với Bộ TN&MT, chịu trách nhiệm xây dựng các cơ chế báo cáo hiệu quả thực hiện liên quan. Hoạt động này đang trong quá trình triển khai.

Rủi ro: Báo cáo hiệu quả thực hiện không phản ánh trung thực hiệu quả hoạt động. Hệ quả là những yếu kém trong hoạt động bị che giấu, nguồn tài chính REDD+ bị chuyển từ các hoạt động có thể tạo ra chuyển biến hiệu quả nhất sang các hoạt động không có đóng góp gì cho các mục tiêu của chương trình.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Gian lận/ lạm dụng quyền quyết định để lập báo cáo sai lệch hoặc báo cáo không đúng sự thật về lượng phát thải các-bon giảm xuống và các hành động thực thi khác vì lợi ích cá nhân.

THỰC THI

Thực thi luật pháp quốc gia

Việc thực thi liên quan đến nhiều chủ thể khác nhau bao gồm các cơ quan lâm nghiệp, cảnh sát, bộ tài chính, thanh tra chính phủ và tư pháp. Việc thực thi yếu kém đồng nghĩa với việc nhiều chủ thể bao gồm doanh nghiệp khai thác gỗ, các bên xây dựng dự án và các cán bộ công chức nhà nước sẽ có rất ít động cơ để tuân thủ các luật và tiêu chuẩn REDD+, từ đó làm giảm hiệu quả thực thi.

Rủi ro: Luật pháp quốc gia không được thực thi và bị lợi dụng bởi một số nhóm lợi ích nào đó để tư lợi. Theo đó, sẽ khó để thực thi luật pháp và các quy định hiện hành để đảm bảo REDD+ đạt được mục tiêu đề ra.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Gây ảnh hưởng không chính đáng, hối lộ, bẻ lái và lạm dụng quyền quyết định nhằm lợi dụng kẽ hở luật pháp để mang lại lợi ích cho một số cá nhân và nhóm lợi ích nào đó.
- Câu kết thông đồng với thanh tra viên và ban giám sát đầu tư cộng đồng để gian lận và tham ô công quỹ. Hành vi câu kết với cơ quan thực thi pháp luật cũng là mối quan ngại được nêu ra.

Truy tố và xét xử

Trong bối cảnh REDD+, việc buộc các đối tượng phạm pháp phải chịu trách nhiệm cần có sự tham gia của lực lượng cảnh sát, tư pháp và cộng đồng các nhà tài trợ. Hành vi phạm pháp có thể dẫn tới hệ quả là làm mất đi nguồn tiền chi trả REDD+ dựa vào hiệu quả hoạt động, các nhà tài trợ rút vốn đầu tư, phạt tiền hay phạt tù.

Rủi ro: Quy trình truy tố và xét xử không được thực hiện nghiêm minh và những đối tượng lạm dụng REDD+ không bị trừng phạt thích đáng. Rủi ro này gắn liền với tính thiếu tính minh bạch trong quá trình thực thi pháp luật ở Việt Nam. Một môi trường thiếu vắng những hình phạt nghiêm minh sẽ không có chế tài để ngăn chặn hành vi phạm pháp và do đó đặt REDD+ vào tình thế dễ bị lạm dụng.

Hành vi tiêu cực tiềm ẩn:

- Gian lận, giả mạo giấy tờ.
- Hối lộ, bẻ lái và lạm dụng quyền quyết định để khai thác những kẽ hở của luật pháp.

- Câu kết, thông đồng với các cơ quan thực thi pháp luật để giả mạo giấy tờ, phớt lờ một số quy trình tố tụng và làm sai quy trình, hoặc giảm khung hình phạt.

KẾT LUẬN

Có sáu mối quan ngại chính đã được phát hiện trong nghiên cứu và cần được giải quyết để đảm bảo ngăn chặn những rủi ro tham nhũng tiềm ẩn đã xác định ở trên, và để đảm bảo rằng REDD+ góp phần giảm phát thải khí nhà kính và mang lại lợi ích cho các cộng đồng sống phụ thuộc vào rừng. Dưới đây là tóm tắt những mối quan ngại chính và tiếp theo là một số khuyến nghị với các cơ quan nhà nước, khu vực tư nhân cũng như xã hội dân sự.

Năng lực: năng lực yếu kém và động cơ thấp của các cơ quan nhà nước được nêu lên như một nguyên nhân chính dẫn đến hiệu quả quản trị kém hoặc hành vi tham nhũng. Đây là mối quan ngại đặc biệt liên quan đến giám sát và đánh giá hiệu quả thực thi, khi mà các hành vi tham nhũng khó có thể bị phát hiện.

Tính minh bạch: Ẩn sau phần lớn các yếu tố rủi ro đã nêu là tính minh bạch kém. Điều này cũng liên quan đến những hạn chế trong việc **công khai thông tin**- một thách thức đối với nhà nước cũng như người dân. Trong một hệ thống không rõ ràng như vậy, có rất ít cơ hội để buộc các bên liên quan phải có trách nhiệm giải trình.

Luật chồng chéo: Có rất nhiều điều khoản luật bị chồng chéo và trong chức năng quyền hạn của nhiều bộ ngành và sở ngành cũng có sự chồng chéo. Điều này, cộng với tính minh bạch kém và hạn chế trong việc công khai thông tin, đã dẫn tới hậu quả là nhiều kẽ hở luật pháp bị lợi dụng mà không bị phát hiện.

Mối quan hệ bè phái ăn sâu bám rễ tại Việt Nam dẫn đến tình trạng một số cá nhân có quyền lực và tầm ảnh hưởng có thể thao túng các quy trình hoạch định chính sách để các chính sách này phục vụ lợi ích của họ và loại bỏ các đối tượng dễ bị tổn thương.

Bên cạnh đó, nhà nước chưa thực hiện quy trình **tham vấn** các bên liên quan một cách toàn diện, sâu rộng và minh bạch. Những cuộc tham vấn này có vai trò quan trọng trong quá trình xây dựng chính sách một cách hiệu quả và công bằng, giúp lồng ghép các biện pháp phòng, chống tham nhũng cần thiết và phát huy những điển hình tốt. Tham vấn cũng giúp đảm bảo rằng người dân chủ động tham gia vào hoạt động giám sát để phòng ngừa, phát hiện và tố cáo tham nhũng trong các hoạt động REDD+.

KHUYẾN NGHỊ

Đối với chính phủ:

- Tăng cường năng lực và động lực cho các cơ quan thực thi pháp luật ở trung ương và địa phương để đảm bảo những cơ quan này thực hiện vai trò của mình một cách minh bạch và có trách nhiệm.
- Bộ NN&PTNT cần áp dụng các công cụ tăng cường minh bạch và trách nhiệm giải trình để ngăn ngừa cơ hội tham nhũng, hối lộ, câu kết thông đồng và lạm dụng quyền quyết định.
- Ở cấp tỉnh, Ủy Ban Nhân dân tỉnh Lâm Đồng nên cho phép thí điểm áp dụng các công cụ thiết thực trong các cộng đồng REDD+.
- Tăng cường vai trò của các Ban thanh tra nhân dân, Ban giám sát đầu tư cộng đồng và các tổ chức quần chúng, hỗ trợ tăng cường năng lực cho các đối tượng này để tham gia giám sát REDD+.
- Xây dựng cơ chế khuyến khích tố cáo các hành vi phạm pháp trong lâm nghiệp.
- Thí điểm thực hiện thỏa ước liên chính trong lâm nghiệp tại tỉnh Lâm Đồng để ngăn chặn tiêu cực trong quy trình ký kết hợp đồng nhà nước. Những thỏa ước này là thỏa thuận giữa cơ quan nhà nước ký kết hợp đồng với các doanh nghiệp tham gia đấu thầu, cam kết sẽ không tham gia vào các hành vi hối lộ, câu kết thông đồng và các hành vi tiêu cực khác trong phạm vi hợp đồng. Để đảm bảo trách nhiệm giải trình, thỏa ước liên chính cũng bao gồm một hệ thống giám sát do các nhóm xã hội dân sự chủ trì (thường là một văn phòng của tổ chức Minh bạch Quốc tế).
- Tăng cường tuyên truyền giáo dục cho các cơ quan, công chức, viên chức nhà nước và cộng đồng địa phương về phòng, chống tham nhũng trong REDD+ và ngành lâm nghiệp.

Đối với tổ chức Minh bạch Quốc tế và các chủ thể xã hội dân sự tại Việt Nam:

- Thực hiện thêm một số nghiên cứu mục tiêu và tổ chức thêm các hoạt động tập huấn ở cấp cộng đồng để xác định cách thức thực hiện hiệu quả nhất một số công cụ phòng, chống tham nhũng.
- Thí điểm một số công cụ tại các địa phương và chia sẻ thực hành tốt cũng như bài học kinh nghiệm tại Việt Nam và quốc tế.
- Đóng góp rộng hơn nữa cho quá trình xây dựng chính sách phòng, chống tham nhũng tại Việt Nam và phối hợp với các văn phòng khác của Tổ chức Minh bạch Quốc tế để chia sẻ kinh nghiệm về nâng cao tính minh bạch trong quá trình thực hiện REDD+.
- Tổ chức các chiến dịch vận động và truyền thông nhằm nâng cao nhận thức cho cộng đồng về phòng, chống tham nhũng trong REDD+ và trong ngành lâm nghiệp.
- Tăng cường liên kết mạng lưới với các cơ quan nhà nước, các tổ chức phi chính phủ và các tổ chức khác trong các hoạt động phòng, chống tham nhũng.

Đối với các bên liên quan tham gia thực hiện REDD+ và lĩnh vực lâm nghiệp¹²:

- Tham gia các cuộc họp tham vấn và thí điểm thực hiện các công cụ phòng, chống tham nhũng trong các hoạt động REDD+ ở địa phương.
- Hỗ trợ giám sát quá trình xây dựng và thực hiện chính sách REDD+.
- Phối hợp trong các hoạt động tập huấn tăng cường năng lực và nâng cao nhận thức cộng đồng.

- Chia sẻ thực tiễn và bài học kinh nghiệm nhằm cải thiện hiệu quả của các công cụ phòng, chống tham nhũng một cách có hệ thống trong REDD+ và ngành lâm nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Dara và Diễn đàn Tồn thương Khí hậu (2012), *Giám sát Tồn thương Khí hậu (Tái bản lần 2)*, “Sổ tay hướng dẫn tính toán hệ số các biến lạnh cho một hành tinh nóng.” đăng tải tại <http://maplecroft.com/about/news/ccvi.html> (17/1/2013).

Cơ quan Điều tra Môi trường (EIA) (2011) *Trên những giao lộ: Truy tìm dấu vết gỗ bất hợp pháp giữa Lào và Việt Nam*, đăng tải tại <http://www.reddmonitor.org/wordpress/wpcontent/uploads/2011/08/EIA-Crossroads-report-FINAL-low-1.pdf1.pdf> (17/1/2013).

Lang. C (2012), *Phỏng vấn Teguh Surya, WALHI: “Chúng tôi phản đối REDD. Chúng tôi phản đối buôn bán các-bon.”* Giám sát REDD đăng tải tại <http://www.redd-monitor.org/2012/03/09/interview-with-teguh-surya-walhi-we-are-against-redd-we-are-against-carbon-trading/> (17/1/2013).

Quỹ Rừng Nhiệt Đới (2012), *Roulette Rừng nhiệt đới? Vì sao việc thiết lập thị trường bồi hoàn các-bon lại là một sự đánh cược liều lĩnh đối với REDD*, Bản tin vắn tắt tháng 9/2012, đăng tải tại: http://www.rainforestfoundationuk.org/files/RFUK_Rainforest_Roulette.pdf (17/1/2013)

Nhóm đặc trách REDD, *Tóm lược về Việt Nam*, đăng tải tại <http://www.theredddesk.org/countries/vietnam/financing> (17/1/2013).

Minh bạch Quốc tế (2012), *Chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI)*, Béc-lin , CHLB Đức. Đăng tải tại: <http://cpi.transparency.org/cpi2012/results/> (17/1/2013).

Minh bạch Quốc tế (2012)a, *Giữ minh bạch cho REDD+; Sổ tay hướng dẫn từng bước ngăn ngừa tham nhũng*, Béc-lin, CHLB Đức, đăng tải tại http://www.transparency.org/whatwedo/pub/keeping_redd_clean (17/1/2013)

Chương trình UN-REDD (2010), *Thiết kế hệ thống phân phối lợi ích REDD cho Việt Nam*, đăng tải tại http://www.unredd.net/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=1409%25Itemid=53 (17/1/2013).

¹ Cần lưu ý rằng REDD+ hiện chưa nhận được sự ủng hộ hoàn toàn, một số bên lên tiếng công khai phản đối REDD+ (Lang, 2012) hoặc bày tỏ mối quan ngại lớn. (Quỹ Rừng Nhiệt đới, 2012)

² UN-REDD (2010)

³ Tháng 12/2010, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 2284/QĐ-TTg yêu cầu các bộ ngành và các tỉnh từng bước lồng ghép REDD+ vào kế hoạch và chiến lược triển kinh tế - xã hội, bắt đầu từ năm 2011. Tiếp đến, tháng 3/2011, bộ trưởng Bộ NN&PTNT ban hành chỉ thị số 809/CT-BNN-KHCN yêu cầu các cơ quan liên quan ở trung ương và địa phương lồng ghép các hoạt động biến đổi khí hậu vào chiến lược, quy hoạch và hành động, bao gồm các hoạt động REDD+ cho giai đoạn 2011-2015. Bộ NN&PTNT cũng đã xây dựng chiến lược REDD quốc gia, chiến lược này đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt ngày 27/6/2012.

⁴ Để biết thêm thông tin chi tiết về nguồn vốn cho hoạt động sẵn sàng thực thi REDD+ tại Việt Nam, truy cập trang web: <http://www.theredddesk.org/countries/vietnam/financing>

⁵ Cơ quan Điều tra Môi trường (EIA) (2011) Trên những giao lộ: Tuy tìm dấu vết gỗ bất hợp pháp giữa Lào và Việt Nam, đăng tải tại <http://www.reddmonitor.org/wordpress/wpcontent/uploads/2011/08/EIA-Crossroads-report-FINAL-low-1.pdf> (17/1/2013).

⁶ Minh bạch Quốc tế (2012), *Chỉ số cảm nhận tham nhũng* (CPI), Béc-lin, CHLB Đức. Đăng tải tại: <http://cpi.transparency.org/cpi2012/results/> (17/1/2013).

⁷ Đến nay, Chính phủ đã cam kết thực hiện REDD+ thông qua phương pháp tiếp cận có sự tham gia đầy đủ (Văn kiện Chương trình UN-REDD). Chương trình UN-REDD đã hỗ trợ thành lập mạng lưới REDD+ quốc gia, mạng lưới này có một tổ công tác quốc gia và năm tiểu nhóm kỹ thuật, mỗi tiểu nhóm đều được đồng chủ trì bởi một cơ quan nhà nước và một tổ chức phi chính phủ. Chống tham nhũng trong REDD+ là một trong những chủ đề được thảo luận trong các cuộc họp thường kỳ của các tiểu nhóm. Trong chương trình hành động REDD+ quốc gia, nhu cầu giải quyết rủi ro tham nhũng trong REDD được nhận thức rõ ràng, cũng như vai trò của bên thứ ba và tổ chức quần chúng trong giám sát chương trình. Nhìn chung, Chính phủ đã bắt đầu thông qua các cải cách chống tham nhũng, những cải cách này có thể mang lại thuận lợi cho REDD+. Một trong những cải cách đó là việc ban hành Luật Khiếu nại và Luật Tố cáo năm 2011.

⁸ Minh bạch Quốc tế (2012)a, *Giữ trong sạch cho REDD+*; Sổ tay hướng dẫn từng bước ngăn ngừa tham nhũng, Béc-lin, CHLB Đức đăng tải tại http://www.transparency.org/whatwedo/pub/keeping_redd_clean (accessed January 17th 2013)

⁹ Các bên liên quan được tham vấn gồm UN- REDD, Winrock International, Trung tâm Nghiên cứu Lâm nghiệp Quốc tế (CIFOR), Tổ chức Phát triển Hà Lan (SNV), Bộ NN&PTNT, Bộ TN&MT, UBND tỉnh Lâm Đồng, Sở NN&PTNT, Sở TN&MT, Thanh tra Chính phủ và Văn phòng Ban chỉ đạo về phòng, chống tham nhũng ở trung ương và địa phương, các tổ chức xã hội dân sự và các tổ chức hoạt động về REDD+ và phòng, chống tham nhũng.

¹⁰ Xem Minh bạch Quốc tế 2012a, trang 60-64 để biết thêm thông tin chi tiết.

¹¹ Các bên liên quan gồm các tổ chức phi chính phủ như CSDM, SRD, RECOFTC, WWF; các tổ chức nghiên cứu như CIFOR, công ty lâm nghiệp và người dân.

